

Hoofdstuk 1

Geschiedenis en rasverenigingen

De geschiedenis

De geschiedenis van de Hovawart maakt al meteen duidelijk dat het hier inderdaad om een bijzonder ras gaat. De Hovawart is een relatief jong ras. Toch komen wij zijn naam lang geleden, zelfs in de middeleeuwen, al tegen. In de **13e eeuw** wordt de Hovawarte, de verdediger van huis en hof, al genoemd in Duitse wetboeken, onder andere in "Der Sachsenspiegel" van Eike von Repkow. Maar om nu meteen van een middeleeuws ras te spreken is niet juist.

De naam Hovawart heeft veel eerder betrekking op de werkeigenschappen dan dat men bewust voor een "rasnaam" koos. Hovawart kan men vertalen als "**Hofbewaker**". Van een gerichte fokkerij was toen geenszins sprake. Hoe die hofhonden er in die periode uitzagen, is ons niet bekend. Toch wordt wel graag verwezen naar de houtsnede "Ritter, Tod und Teufel" van Albrecht Dürer. Op deze houtsnede zien we inderdaad een meer dan middelgrote, langharige hond met hangende oren die er met enige goede wil Hovawart-achtig uitziet. Dit type van boerenhofhond vinden we nu nog in sommige

afgelegen streken. Zij zijn de honden die als voorbeeld hebben gediend voor het terugfokprogramma van de huidige Hovawart.

Tussen W.O. I en W.O.II begonnen in Duitsland fokkers met het terugfokken van de Hovawart. In deze tijd van onder andere het opkomende nazisme, meenden de fokkers in die oude boerenhofhonden de oud-Germaanse hofhond terug te vinden. Door kruisingen met deze boerenhofhonden en o.a. herdersachtigen, New Foundlanders en Kuvasz-achtigen werd het begin gemaakt van de Hovawartlijnen. **Dhr. Kurt F. König** is hierbij van onschatbare waarde geweest en moet gezien worden als één van de belangrijkste reconstrueteurs van de huidige Hovawarts. Wat hij precies gedaan heeft, zal voor een groot deel geheim blijven, maar bij de drie grootste reconstructies was hij zeer nauw betrokken; hij is degene die het "fokboek" begonnen is. Als fokleider in Duitsland heeft König zijn wil en wet zeer sterk doorgedrukt en heeft hij de reconstructie van het ras kunnen leiden. Uiteraard was hulp daarbij noodzakelijk. Maar nooit heeft König zijn "gegevens" doorgegeven aan anderen. Toen hij in 1975 stierf, verdween ook het "recept". Na Königs' dood was het **Dhr. H. Radam** die alles op alles heeft gezet om zoveel mogelijk van de gegevens vast te leggen. Ook heden wordt alles van de Hovawart zo goed mogelijk vastgelegd, zelfs door middel van een prachtige internationale samenwerking, enerzijds van de **Internationale Hovawart Federatie** en anderzijds van enkele verenigingen en fokkers die onderling goed samenwerken, en hiervoor een overkoepelende organisatie hebben opgezet. Zie hiervoor hoofdstuk 14 van dit boek! Alle landen hebben een rasvereniging die zeer strenge reglementen hanteert om de Hovawart te houden zoals hij hoort te zijn. Een uitzondering op de regel is Duitsland, dat niet minder dan drie officiële rasverenigingen telt. De grootste is de Rassezuchtverein für Hovawart Hunde (R.Z.V.), vervolgens zijn er nog de Hovawart Zuchtgemeinschaft Deutschland (H.Z.D.) en de Hovawart Verein e.V. Rechtssitz Goslar.

Ritter, Tod und Teufel

Deze laatste vereniging is ontstaan doordat een aantal fokkers en leden van de Rassezuchtverrein uit onvrede een eigen vereniging gestart zijn.

Nadat de eerste grote problemen weggefokt waren, heeft de Hovawart in 1964 - internationaal - zijn verdiende erkenning als werkhondenras gekregen. De grootste Duitse rasvereniging, de R.Z.V., heeft hier zeer hard voor moeten werken; zij is het ook die de **internationaal erkende rasstandaard** heeft ontwikkeld. In deze rasstandaard wordt beschreven hoe de ideale Hovawart er moet uitzien en waar men op moet letten bij het fokken van het ras.

Binnen de rasverenigingen is de rasstandaard niet de enige maatstaf. Gelukkig is men al zeer snel bewust gaan fokken op karakter en gezondheid in de eerste plaats en dan pas op schoonheid. Nederland heeft het geluk gehad dat vanaf de oprichting van de 1° officiële Hovawart Club enkele zeer gedreven kynologen als lid had.

Zeker **mevrouw Baretta-Kuipers**, jaren lang voorzitter van de Hovawart Club Nederland, verdient hiervoor alle lof. Mevrouw Baretta Kuipers heeft altijd duidelijk gemaakt in welke volgorde de belangen van de fokkerij gekozen moeten worden: op de eerste plaats gezondheid en karakter, vervolgens pas schoonheid.

Toch had ook Nederland de behoefte aan een tweede vereniging. Dit omdat de eerder genoemde belangen, en de volgorde ervan, in de ogen van enkele mensen niet werden nageleefd.

Deze mensen voelden zich niet langer thuis bij de eerste rasvereniging.

Ik ben in 1997 op verzoek van mevrouw Resi Stultiens en met hulp van anderen gestart met de Hovawart Vrienden Nederland. Zie hiervoor hoofdstuk 14.

Kurt F. König

De rasverenigingen

Rasverenigingen zijn verenigingen die de belangen van een ras behartigen. De Nederlandse erkende rasverenigingen zijn goedgekeurd door de Raad van Beheer op Kynologisch gebied in Nederland, de Belgische door de Koninklijke Maatschappij St. Hubertus en de Duitse door het Verband Deutsches Hundewesen. Deze verenigingen zijn de overkoepelende landelijke organisaties. Zo heeft ieder land een eigen organisatie die dan op haar beurt weer bij een internationale organisatie aangesloten is. Deze internationale organisatie is de **Fédération Cynologique Internationale** ofwel de FCI. Alle stambomen en regels moeten door de FCI zijn goedgekeurd. In Nederland en in België is de Hovawartbezitter niet verplicht om bij de rasvereniging aangesloten te zijn. In Nederland is er nu ook een tweede vereniging die nog volop aan haar erkenning werkt maar nu al reeds optreedt als rasvereniging, nl de Hovawart Vrienden Nederland.

In Duitsland echter geeft de rasvereniging de stambomen uit en is men verplicht bij een van de officiële verenigingen lid te zijn. Men heeft echter wel de keuze uit de drie erkende verenigingen.

Ondanks het gebrek aan verplichting om lid te zijn worden er in Nederland en België slechts zeer weinig honden buiten de rasverenigingen om geboren. Hovawartfokkers zijn meestal geen vermeerderaars, maar echt mensen die bewust een nest fokken en hier heel veel voor willen doen. De rasverenigingen hebben een zeer zwaar programma opgesteld alvorens honden tot de fokkerij toe te laten. Zo worden de honden driemaal getest op hun **karakter**.

Voor het eerst bij de fokker omstreeks de leeftijd van 7 weken.

Vervolgens komt er een test bij de jeugdhond en later een

fokgeschiktheidstest.

Deze tests bepalen of de hond wat betreft zijn karakter mag gebruikt worden in de fokkerij.

Verder mag de hond niet aan HD lijden en moet hij ook nog een

exterieurtest doorstaan.

Honden die een schildklierafwijking, OCD of een erfelijke oogafwijking hebben

mogen ook absoluut niet verder gebruikt worden.

Kortom, er wordt getracht met sterke en goede honden te fokken.

Vitis von Gaudihof

VZH BH AD FH1 FH2 IPO1 HD Frei ZTP
Eig. K & F van Gorp